I

У тяжкому лихолітті
Вироста Матільда гожа:
Тяжко гнітить рідну Кубу
Здавна вже рука ворожа.

Горді деспоти іспанці
Походжають скрізь панами,
А кубинці мусять бути
їм покірними рабами.

Що не день — нові знущання,
Що не день — нові догани,
І міцніше все куються
На народ важкі кайдани.

І намучена країна
Вже не стерпіла знущання:
"Воля краєві!" — як хвиля
Розкотилося гукання.

Скривавилась, запалала
Вся країна боротьбою…
Та карають же й іспанці
Страшно лютою рукою:

Смерть старому і малому —
Всім, хто волю хоче мати!
Тільки раб тут жити може
Пан-іспанець — панувати.

II

Моря перло найдорожче —
Куба, рідная країна,—
Так Матільда з уродливих
Найдорожчая перлина.

Вже у неї брат і батько
Полягли за землю рідну,
Мати вмерла і лишила
Сиротою доньку бідну.
Та ніхто не озоветься...
Хто ж би мав тут одмовляти?
Тільки трупи тут криваві
Скрізь лежать округи хати...

Всіх іспанці змордували!.
"Доки ж буде так, мій боже?
Доки буде се знущання,
Катування се вороже?

Через те, що я дівчина,—
Я повинна се терпіти?
Ні, тепер повстати мусять
Навіть хворі, навіть діти!

Я піду за волю битись!"
На коня Матільда впала
Й скільки духу до повстанців,
До борців за край погнала.

IV

"Я не муж, мені ти кажеш,
Щоб боротись за свободу?

Ні, давно моїми стали
Муки рідного народу!

Батько мій поліг за волю,
Брат поліг,— передо мною
Мов стоять вони і кличуть
За святую річ до бою.

Трупи бачити й наругу,
Бачить лютого тирана —
Краще вмерти! Мусим жити
Ми на волі і без пана!

Так прийміть мене до гурту,
Генерале мій, благаю!
Ви побачите — я вмію
Умирать за волю краю".

Так отамана Масео
Просить дівчина старого...
Сам не зна він, що чинити:
Не бувало ще такого...

І брати за неї просять".
"Ну, коли така вже сміла,—
Він говорить,— то і підеш
До святого з нами діла... "

V

День їдуть вони і другий —
Вільні їм усі дороги;
Третій день — до річки військо
Наближалось без тривоги.

І відразу їм назустріч
Кулі свиснули: іспанці
Підійшли з-за лісу тихо,
Що й незчулися повстанці.

Облягли — нема рятунку—
А Масео: "Браття й діти!
Поки вирвемось, то треба
Ворогів нам зупинити.

Гей, хто хоче тут остатись
Ворогам на перепину?
Він умре, та обрятує
Волю й рідную країну".

"Я!" — озвалася Матільда"
"Ми!" — брати її відважні.
"Ми вмремо за волю",— кажуть
І дядьки її поважні.

"Гей, рушай! — гука Масео.—
Ви ж поляжете тут нині:
Кров'ю вашою ми купим
Волю стоптаній країні".

Військо рушило. А дужі
Із дівчиною-героєм
Ворогів страшенну силу
Зупиняють смілим боєм.

Зупиняють... Та вже кулі
Всіх завзятих положили.
Тільки двоє та Матільда
Ще змагаються щосили.

А іспанці насувають,
Сиплють кулі самопали,—
Вже сама стоїть Матільда,
Бо усі вже в бої впали.

Гордо голову піднявши
І сіяючи красою,
Націляється з пістоля
Нетремтячою рукою.

А іспанець їй гукає:

"Гей, скорися, божевільна!"
А вона йому на теє:

"Хай панує Куба вільна!

Не скорюсь!" Вона стріляє...
Гучно вдарили рушниці,—
Захиталася Матільда,
Впали руки, зблідли лиці.

"Хай панує Куба вільна!" —
Знову крикнула і впала,
За свій край життя віддавши,
За свій край, що так кохала...